

MOSOLYGÓ GYERMEKSZEMEK

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

GYÖNGYÖSPATA

2018

Gyöngyöspatai Bokréta Óvoda és Bölcsőde

3035 Gyöngyöspata

Fő út 65/a

OM azonosító: 031393

Bevezetés

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek három éves korától, az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. Évi CXC törvény 94. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. Cikk (19 bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendeletében kiadta az Óvodai nevelés országos alapprogramját. A törvényben lévő alapidokumentumnak való megfelelés indokoltá tette helyi pedagógiai programunk felülvizsgálatát.

Ezzel megadatott az a lehetőség, hogy a nevelésben tovább terjedjenek a különböző pedagógiai törekvések, megjelenjenek a helyi társadalom szükségletei, a lehetőségek. A törvény azt is biztosítja, hogy pedagógiai nézeteinket és széleskörű módszertani szabadságunkat érvényesítsük. A helyi pedagógiai program óvodánk referencia dokumentuma, melyhez a fenntartónk igazítja értékeléseit, fejlesztési támogatásait. De egyben tájékoztató, melyből igénybevevőink megtudhatják milyen értéket, közvetítünk, milyenek a személyi- tárgyi feltételeink, hogyan fejlesztjük a gyermekeket és milyen fejlettségi szintre jutnak el az óvodáskor végére.

A felgyorsult századvége a rohamos változások a modern élet stressz hatásai sürgetővé teszik, a gyermekek óvását, védését. Egyre nagyobb felelősséget jelent részünkről és a szülők részéről megőrizni a gyermekkor nyugalmát, derűjét és ugyanakkor felvértetni őket mindazokkal a tapasztalatokkal, amellyel eligazodhatnak a világban.

Helyi pedagógiai programunk az eddigi nevelési gyakorlatunkon alapszik, de nyitott az alternatív és innovatív programokkal szemben is.

1. Az óvoda jellemző adatai:

Az óvoda megnevezése:

Gyöngyöspatai Bokréta Óvoda és Bölcsőde
3035 Gyöngyöspata, Fő út 65/a
Tel. Fax: 37/ 367-111, 30-7002152
E-mail: pataiovi@freemail.hu

Az óvoda fenntartója:

Gyöngyöspata Város Önkormányzata
3035 Gyöngyöspata, Fő út 65. sz.

Az óvoda, alapító okiratának száma, kelte:1/2018/Bokréta, 2018. április 25.

Az óvodanevelés nyelve: magyar

Az óvodai nevelés szakasza: A gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

Az óvoda alaptevékenysége: a gyermekek nevelése. Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul; az egyenlő hozzáférés biztosításával;

Óvodavezető, a programmódosítás benyújtója:

Fodor Márta

1.1. Az óvoda bemutatása

Az óvodánk 3 csoportos, falusi környezetben fekszik. Az épület mellett játszóudvarok, homokozók, füves sporttevékenységre alkalmas zöld területek találhatóak. Az épület körül fák, bokros ligetek teszik természet közelebbé környezetünket.

A gyermekek étkeztetése saját konyháról történik.

A csoportok szervezése: homogén (egy korosztályt felölelő) csoport, illetve az adott év gyermekeinek létszámától függően vegyes csoport.

2. Gyermekkép, óvodakép

Az óvodai nevelésünk az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését és a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságot és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével /ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket/ kívánja biztosítani. Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai élet megteremtése. Sokoldalú tevékenység biztosításával a tehetségek kibontakoztatására való törekvés, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Fő hangsúlyt kap a hagyományápolás melynek feladata, hogy az óvodáskorú gyermek megismerje a hagyományokat, ezekről pozitív élményeket szerezzen, ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjon.

Fontos szerepet szánunk a külső világ tevékeny megismerésére, a környezetvédelemre, a környezetkultúra megalapozására.

A nevelés egész folyamatában komplexitásra törekszünk, az elkövetkezendő időszakban az integrált nevelés hatékonyságát, eredményességét kívánjuk elősegíteni.

Értékeink:

Az óvoda egész működése a gyermekek érdekeit szolgálja.

- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- Nevelésünk lehetővé teszi és elősegíti a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Prevenziót alkalmazunk a tanulási zavarok, a gyermekvédelem és egészségvédelem terén.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban, helyi pedagógiai program alapján dolgozunk, amely alkalmas a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztő nevelésére, egyéni hátrányok kompenzálására, alkalmazva az Integrált Pedagógiai Rendszert

Célkitűzéseink:

Modern, a gyermekek alapszükségleteinek kielégítéséhez, valamint optimális fejlesztéséhez szükséges az Európai Unió szabványainak megfelelő helyiségekkel és tárgyi feltételekkel bíró intézményt működtetünk. Nevelőtestületünk minden tagja lelkiileg kiegyensúlyozott, a társadalmi

normákat közvetítő, nyitott, szakmailag sokoldalúan képzett, innovatív, a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó, feltétel nélkül befogadó, s minden embert értéknek tekint.

Óvodai nevelésünk családi, érzelmi biztonságot nyújtó, élményekben, tapasztalatokban és tevékenységekben gazdag elfogadó, előítéletek nélküli. A gyermek egyéni sajátosságait, kiemelten a sajátos nevelési igényű, valamint hátrányos helyzetű és tehetséges gyermekek igényeit messzemenően szem előtt tartjuk. Nevelőmunkánkban építve eddig elért eredményeinkre, sikereinkre, és nyitottak vagyunk az újszerű pedagógiai kezdeményezések, innovációs kezdeményezésekre.

Az intézmény működésében figyelembe vesszük a közvetlen és közvetett partnereink igényeit. Megtartjuk eddigi értékeinket, sajátos arculatunk elismertségét és megragadjuk a lehetőségeket fejlődésünk, fejlesztésünk érdekében.

Nevelési hitvallásunk:

Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai élet megteremtése.

Sokoldalú tevékenység biztosításával a tehetségek kibontakoztatása és a hátrányos helyzetekből adódó különbségek csökkentése.

A szociális és értelmi képességek tudatos, tervszerű fejlesztése a sikeres iskolai beilleszkedés biztosítása érdekében.

Fő hangsúlyt kap a hagyományápolás melynek feladata, hogy az óvodáskorú gyermek megismerje a hagyományokat, ezekről pozitív élményeket szerezzen, ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjon.

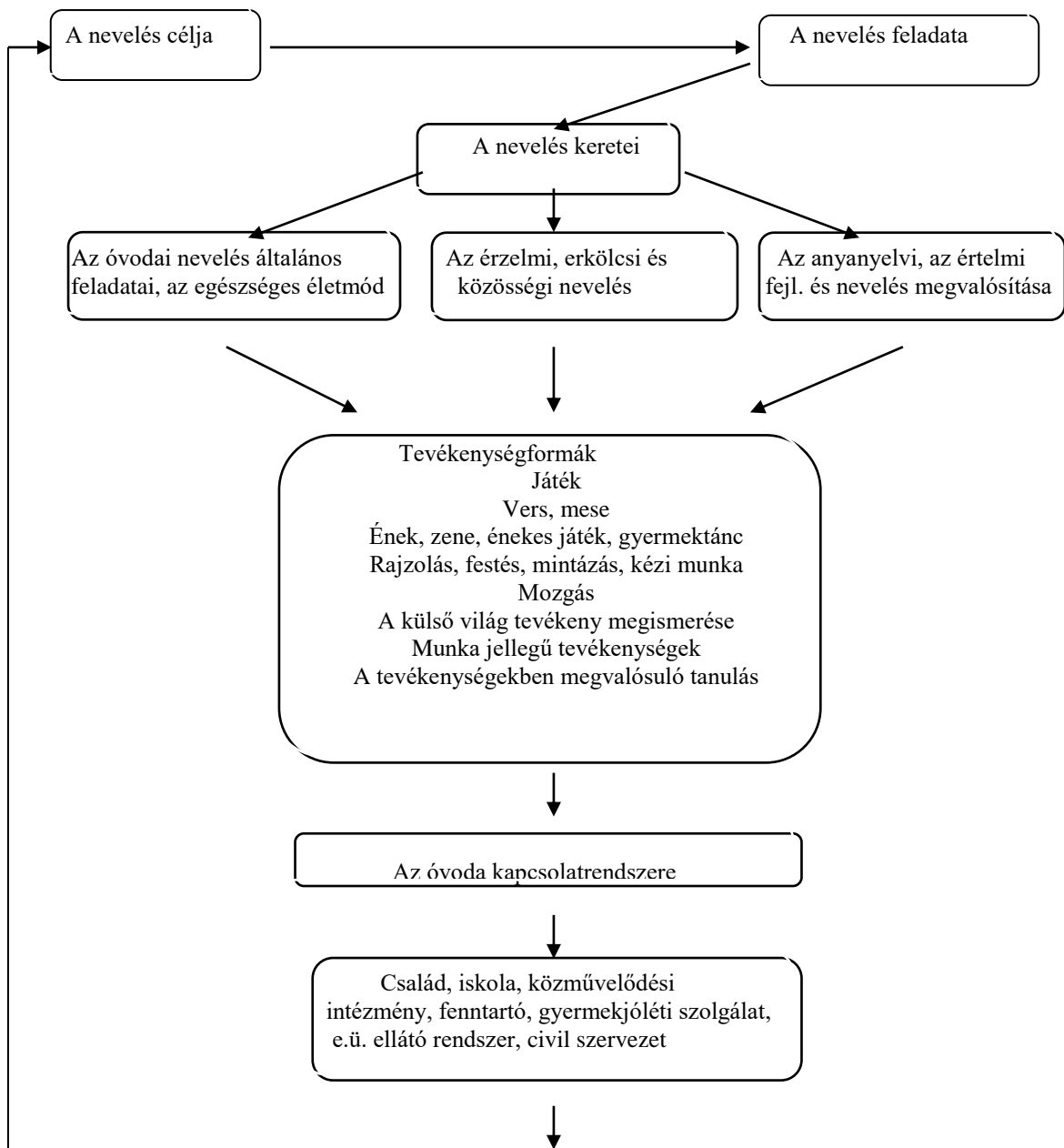
Fontos szerepet szánunk a külső világ tevékeny megismerésére, a környezetvédelemre, a környezetkultúra megalapozására.

A nevelés egész folyamatában komplexitásra törekszünk, az elkövetkezendő időszakban az integrált nevelés hatékonyságát, eredményességét kívánjuk elősegíteni.

Alapelveink:

- A család és gyermeki jogok védelmének elve
- A tolerancia elve
- Az esélyegyenlőség megteremtésének elve
- Az empátia elve

2.1. A program rendszerábrája

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén.

3. Az óvoda célja, feladatai:

Alapvető célunk:

A 2 és fél és 7 éves korú gyermekek egyéni képességeihez, igényeihez alakított személyiségfejlesztés, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges tulajdonságok alakításával. A nevelésünk a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is) biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Nevelésünk nem ad helyet a semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

A gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitvatartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.

Az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai, foglalkozásokat az óvoda, a helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán, kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán, kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.

3.1. Általános nevelési feladatok:

- Az óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.

- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- Biztosítjuk a migráns gyermekek számára az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- A gyermekek gondozása, egészséges életvitel igényének alakítása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése, egészségük védelme, edzettségük biztosítása az egészséges környezet megteremtésével.
- Az erkölcsi és közösségi nevelés mellett, érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása a társas kapcsolatok érdekében.
- A gyermekek érdeklődésének megismerési vágyának kielégítése, sokoldalú tevékenység biztosításával, valamint egyéni képességeinek figyelembevételével, tapasztalatok szerzése a természeti és társadalmi környezetről.
- Zöld Óvoda és az Erdei Óvoda projekttervének bevezetése és megvalósítása

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembevevő ahhoz igazodó szabályok, normák megismertetése, elsajátíttatása a sokrétű óvodai tevékenység során.

Személyes példamutatásunkkal, viselkedésünkkel olyan család- óvoda kapcsolattartás kialakítása, ahol a szülők felismerik, elfogadják segítő szándékunkat.

A helyes magatartás, amely a felnőttekhez, társakhoz, közösséghez való viselkedésben nyilvánul meg, csak szeretet, tisztelet légkörében egységes követelmény, megerősítés, értékelés mellett alakulhat ki.

A pedagógus alapvető feladata

A rábízott gyermekek nevelése az óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelés.

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

3.3. Az egészséges életmód alakítása:

Feladat:

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítás, gyermek testi fejlődésének elősegítése, ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata

Testi fejlődés elősegítése:

- Egészséges életvitel igényének megalapozása.
- A gyermekek gondozása, helyes szokásrendszer kialakítása.
- Testi képességek egyénhez, életkorhoz igazodó fejlődésének optimális elősegítése.
- Egészséges környezet biztosítása.
- A gyermekek egészségének védelme, óvása.

Egészséges környezet biztosítása:

- Óvodánk udvara alkalmas a gyerekek nagyfokú mozgásigényének a kielégítésére.
- A mozgásfejlesztésre számos mozgásfejlesztő játék ad lehetőséget, melyet fokozatosan igyekszünk a szabványnak megfelelőkre cserélni, állagukat rendszeres karbantartással megóvni. Ezek az eszközök (csúszdák, mászóakák) optimális lehetőséget biztosítanak a természetes mozgásigény kielégítéséhez, ezáltal hozzájárulva az eredményes testi neveléshez.

- Óvodánk helyiségei tágasak, világosak a mozgásigény kielégítésének széles terei, óvodánk abban a szerencsés helyzetben van, hogy saját, a gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodó eszközökkel ellátott tornaszobával rendelkezünk.
- A csoportszobák természetes megvilágítását, folyamatos szellőztetését jól szolgálják a nagyméretű ablakok.
- A gyerekek nyugodt pihenését saját pizsama használatával igyekszünk segíteni.
- Óvodánk berendezési tárgyai a gyerekek méreteinek megfelelőek, természetbarát anyagból készültek, esztétikusak, testi épséget nem veszélyeztetők.
- A korszerű táplálkozás megvalósításához saját konyhával, szakemberrel rendelkezünk, melyek korszerűsítésére folyamatosan törekszünk.
- Az ember egészségügyi szokásai döntően kisgyermekkorban alakulnak ki, ezért e területek szokásrendszerének kialakítása rendkívül gondos odafigyelést és a családdal történő szoros együttműködést kívánó feladatunk.
- Logopédiai fejlesztés, szakember által, külön jól felszerelt helyiségben történik hetente két délelőttön, megteremtve ezzel a lehetőséget a fejlesztés lehetőségeinek maximális kiaknázására.

A gyermekek gondozása:

Testápolás:

- Az egyéni sajátosságok figyelembevételével a helyes szokások kialakítása (kézmosás, WC használat, zsebkendő használat, elemi higiéniai szokások). Ehhez folyamatosan biztosítjuk a testápolási eszközöket (szappan, WC- papír, törölköző)
- A víz, a szappan, a WC-papír takarékos használatára nevelés személyes segítséggel, példamutatással.
- Környezeti higiénia biztosítása, felületek portalanítása, tisztán tartása, fertőtlenítése.
- Személyi higiéné, tiszta ruházat, megfelelő gondozottság iránti igény kialakítása.
- Saját törölköző használata.
- Télen az egészséges levegő biztosítása,
- Betegségek megelőzését szolgáló szokások megismertetése, rögzítése (orrfúvás, köhögés, zsebkendő használat)

- Betegségek terjedésének megelőzése. (szülő értesítése, gyógyszerek otthoni használata, orvosi igazolás, gyümölcsnapok)

Öltözködés:

- Szülői szemléletformálás, együttműködés kialakítása a célszerű, kényelmes ruházat biztosítása érdekében.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés szülői közreműködéssel.
- Önálló öltözködési szokások folyamatos egyénhez igazodó kialakítása, otthoni gyakorlás lehetőségének biztosítása.
- Csereruhák folyamatos behozatala, zsákban történő elhelyezése.
- Felöltözés, levetkőzés helyes sorrendjének elsajátítása (polc, öltözőszekrény jellel ellátva)
- A ruhadarabok esztétikus elrendezésének, kijelölt helyre történő elpakolásának rögzítése.
- Rendezett öltözet iránti igény felkeltése.
- Valamennyi öltözéket kiegészítő kellék használatának elsajátítása (patent, gomb, csat, cipzár, fűző, szalag)

Táplálkozás:

- Napi háromszori, illetve bölcsődés csoportban négyszeri étkezés biztosítása, az étkezések ritmikus időben történő elosztása, napirendbe építése.
- Korszerű táplálkozás elveinek figyelembevételével összeállított étrend segítségével – liszt, zsírszegény étrend, teljes kiőrlésű-, magvas kenyerek, tészták, pékáru, naponta friss gyümölcs, zöldség biztosítása, zöldséggel dúsított ételek, a fejlődéshez nélkülözhetetlen fehérjéket, vitaminokat, ásványi anyagokat tartalmazó élelmiszerek biztosítása, hagyományos ételek megismertetése – az egészséges táplálkozás szokásrendszerének, szemléletének kialakítása.
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása az egész nap folyamán.

- Az étkezéshez szükséges esztétikus, ép, a gyerekek méreteihez igazodó eszközök biztosítása.

Kulturált étkezési szokások kialakítása:

- Önálló étkezés, önkiszolgálás szokásainak alakítása folyamatosan, nagy tapintattal, megfelelő időt biztosítva szükség szerint egyéni segítségadással.
- Naposi munkába történő folyamatos bevonás középső és nagycsoportban.
- Esztétikus alkalomhoz illő terítés.
- Helyes evőeszköz használat elsajátítása
- Kulturált, nyugodt étkezés szokásának kialakítása, étkezés közbeni helyes magatartás (szalvétahasználat, kérés jelzése, egymás tányérjának tiszteletben tartása).
- Étkezés utáni szokások (maradék kikaparása, edények kijelölt helyre való tétele).
- Környezettudatos magatartás fejlesztése (megmaradt ivóvíz összegyűjtése, felhasználása).
- Betegségek megelőzése (citrom, méz, ivólevek).

Pihenés, alvás:

- Lefekvés előkészítése /betakarás, önálló lefekvés/.
- Külső zavaró tényezők kiküszöbölése /nem megfelelő hőmérséklet, szellőzés, zaj/.
- Belső zavaró tényezők kiküszöbölése /kényelmetlen ruházat, telt gyomor, hólyag/.
- Lefekvés előkészítése /betakarás, önálló lefekvés, ruházat levetése, összehajtása, elhelyezése/.
- Nyugodt pihenést biztosító egyéni játékeszközök behozatala, mese elmondása.
- Alvási igény figyelembevétele/nagycsoport rövidebb idő/.
- Ébredés utáni ágyrendezés /kicsik segítséggel, nagyok önállóan/.

Mozgás, testedzés:

- A testi képességek fejlesztésére, mozgásigény kielégítésére mindennapi lehetőségek biztosítása.

- A mozgás megszerettetése, mozgás iránti kedv felkeltése /változatos mozgásos játékok, tevékenységek, mozgásfejlesztő eszközök alkalmazása/.
- Mindennapi mozgás biztosítása.
- Szabad levegőn való rendszeres tartózkodás télen is.
- Vízhöz szoktatás, úszás.
- Mozgás a tornateremben.
- Séták, kirándulások megfelelő céllal.
- Gyógytorna az arra rászoruló gyerekeknek szükség szerint.
- Életkornak, egyéni sajátosságoknak megfelelő terhelés, állóképesség fejlesztése, fizikai terhelés növelése.

A testi épség védelme, baleset megelőzése:

- A játék és egyéb eszközök, berendezések biztonságának rendszeres ellenőrzése.
- Testi épség védelme érdekében a szabályok megismertetése, betartatása.
- Önmaguk és társaik testi épségének megóvására nevelés.

Környezettudatos magatartás megalapozása:

- Az óvoda közvetlen közelében vagy területén belül élő állatok és növények védelme
- Szelektív hulladékgyűjtés megalapozása (ételmaradék, pohárban maradt ivóvíz összegyűjtés, szelektív hulladékgyűjtő közös használata)
- A gyermekek fizikai sajátosságait (súly, magasság...) folyamatosan mérjük és kapcsolatunk szoros a helyi védőnői szolgálattal is.

Lelki egészség megóvása:

- Rugalmas napirend biztosítása.
- Idegrendszer túlterhelésének elkerülése.
- Biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör, érzelmi kapcsolat kialakítása.
- Nyugodt tevékenykedés – pihenés feltételeinek megteremtése.
- Szervezett edzése, mozgásos játékok.
- Egészséget károsító magatartás megelőzése.

- Az óvodai egészségnevelés háttere a család. A gyermek számára a szülő, a közvetlen környezet jelenti a modellt. Ezért fontos ezen a téren is a családokkal való együttműködés.
- Az egészség megvédése mindenki, így a család mellett az óvodánk feladata is, melyhez az egészséges balesetmentes környezet biztosítása elmaradhatatlan feladatunk. Ennek érdekében eszközeinket, berendezéseinket rendszeresen felülvizsgáljuk, szükség szerint javítjuk, cseréljük.
- Testi nevelés átfogó tevékenység melynek feladatrendszerét intézményünkben a gondozás és a mozgás által kívánjuk megvalósítani.
- Rugalmas napirendünk a testi – lelki szükségletek optimális kielégítését segíti.
- A mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése egész napunkat átszövő feladat, a gyermek legalapvetőbb megnyilvánulási formája, valamennyi készség és képességfejlesztés alapja, melynek elengedhetetlen eszköze a kellemes, nyugodt, biztonságos környezet, tárgyi felszereltség, külön tornaszoba.
- A felállított szabályok érthetőek és teljesíthetőek legyenek, megismerésük, elsajátításuk fokozatosan történjen.
- A szokáskialakítás rögzítéséhez biztosítjuk az ismétlési lehetőségeket.
- Rögzítsük a helyes viselkedést pozitív értékeléssel, sikerélményhez juttatással.
- Elsősorban a pozitív érzelmekre hatva végezzük nevelő munkánkat folyamatosan átvezetve ezt az eredményorientáltságra.
- A megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Szociális kapcsolatok harmóniájának elősegítése:

- Az óvoda a gyermek viselkedésének második legfőbb mintaadó közössége (nyilván az első: a család). Ebben a közösségben az óvónő és más felnőtt személyek magatartása elsajátítandó mintául szerepel, azaz modell-értékű.

- A gyermek-gyermek, valamint a felnőtt-gyermek kapcsolat érzelmi töltése, társkapcsolati igénye, biztonság-nyújtása biztosítja az együttérzés, az önzetlenség, a segítség, az önfegyelem kialakulását.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- A szegénység, a szociális kirekesztettség, az elhanyagoltság, a szeretethiány mély sebeket üt a gyermek lelkén. Az ilyen állapotú gyermek a nyílt és őszinte óvodapedagógushoz, a derűs és szeretetteljes védőnőhöz, a biztonságot nyújtó óvónőhöz vonzódik. Ezért fontos a megfelelő hangulatú környezet és személyek jelenléte a gyermekek környezetében.
- A gyermekek társas kapcsolatait és azok változásait folyamatos megfigyeléssel segítjük. Az esetlegesen peremhelyzetben lévő gyermekeket, szeretettel próbáljuk a népszerű párválasztó, társas, közösségi játékokba bevonni.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában
- a WC használatakor
- a fogápolásban
- az öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is
- az önkiszolgáláskor
- a kimerített étel mennyiségének megítélésében
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában

Megfelelően használja:

- az evőeszközöket (kés, villa, kanál), játék és egyéb eszközöket
- az óvoda és az épület egyéb helyiségeit
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarító eszközök)

Tud:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni
- teríteni
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat)
- ajtót nyitni, csukni. csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni
- összerendezett mozgást végezni
- megfelelő állóképességgel, kitartóan mozogni

Ismeri:

- a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára)
- a zsebkendő használat módját
- ruházatának tisztántartásának lehetőségeit
- a rendetlenség megszüntetésének módjait

Segít:

- a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben
- a kisebbeknek a különböző tevékenységekben

3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy:

Feladat:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
- az iskolai élet megkezdéséhez szükséges érzelmi és szociális fejlettség elérése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- a magatartás alakulásának szempontjából az óvodapedagógus, óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be
- segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését éntudatának alakulását és teret engedünk önkifejező törekvéseinek
- élményekre épülő tevékenység biztosítása
- a gyermek nyitottságára építve segíti őt abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja
- tudjon rácsodálkozni a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre mindazok megbecsülésére
- nemzeti ünnep méltó megünneplése
- barátságos, derűs csoportlétkör alakítása
- beszoktatás a gyermekhez és a szülőhöz igazodva

erkölcsi, szociális és akaratilag tulajdonságok megalapozása: önállóság, önfegyelem, figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, együttműködő készség, illetudó viselkedés, együttérzés, szociális érzékenység, kitartás, nyíltság, felelősség, éntudat, feladattudat, szabálytudat, szokás- és normarendszerének megalapozása

- ingerszegény környezetből érkező és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrálása, hátrányaik csökkentése
- annak elfogadása, megértése, hogy az emberek különböznek egymástól.
- az iskolai élet megkezdéséhez szükséges érzelmi és szociális fejlettség elérése.
- az gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

➤

Társas kapcsolatok

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása a gyermek erkölcsi tulajdonságainak szokás és normarendszerének

megalapozása

- egymás közötti bizalom kiépítése, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség a figyelmesség
- biztonságérzet vegye körül a csoportban való tartózkodás során
- alá-, fölé- és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása
- egymás iránti tolerancia alakítása
- annak elfogadására megértésére nevelés, hogy az emberek különböznek egymástól
- konfliktushelyzetben társaikkal egyezkedni

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára.

Önálló:

- a szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására
- a szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet
- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás
- a véleménynyilvánításban
- döntésekben, választásokban
- vállalt feladatai elvégzésében
- ismeri és érti az óvodapedagógus metakommunikatív jelzéseit
- igazmondásra törekszik
- megkezdett munkáit befejezi
- képes a belátásra, egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- konfliktushelyzetben kompromisszumra törekszik
- elfogadja az eltérő képességű és tulajdonságú társait
- együttműködik a közös cél érdekében

- örül a csoport közös sikereinek

Társas kapcsolatok:

- felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségességét látja
- szívesen tevékenykedik a csoport érdekében
- érdeklődik a társai iránt
- képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni
- legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül
- figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt
- igyekszik a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé- és mellérendeltségi helyzeteket

Tartalom:

- napirend szerinti tevékenységek (játék, munka, tanulás)
- beszoktatás: a leválási nehézségekkel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (a beszoktatási lehetőségek, rugalmas kezelése)
- érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások
- az egyes gyerekek viselkedésében zavart okozó tényezők (haláleset, válás, kistestvér születése stb.) feltárása
- játéktevékenységek
- az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek
- reális ismeretek nyújtása
- kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása)
- munkatevékenységek: a természetes környezet óvása

Társas kapcsolatok:

- a természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása
- közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások stb.)
- közös készülődés műsorokra, rendezvényekre
- részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken

- népszokások megismerése

Feltételek:

A fejlesztési eredmények érdekében kívánatos feltételek:

- otthonos körülmények a csoportszobában
- lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére
- az óvónők, illetve más dolgozók pozitív mintaadásai

3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel- az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére és kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

Feladat:

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás; a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás;

- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását
- az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében valósul meg. Ennek formái: beszélő környezet, szabályközvetítés, az anyanyelv szeretete ismerete, természetes beszéd, kommunikációs kedv ösztönzése, a gyermek meghallgatása, kérdéseinek támogatása és a válaszok igénylése
- érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt
- a gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás)
- kíváncsiságra épülő tapasztalatszerzés
- a környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése különböző élethelyzetekben való gyakorlása
- differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés (integrálás)
- kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédértés, beszédészlelés, nyelvi képességek)
- egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése
- „énkép” fejlesztése, testséma kialakulásának segítése
- önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése
- vizuális percepció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése
- sajátos nevelésű igényű gyermekek integrált fejlesztése
- tehetséggondozás
- kreativitás fejlesztése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének)
- vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a

szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

- önkéntelen figyelmük szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezéseire
- próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban
- rendelkezzen problémafelismerő és megoldó képességekkel
- tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani
- vegyen részt a különböző tevékenységekben
- segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is
- kialakul életkoruknak megfelelő tér és idő észlelésük
- képesek különbséget tenni a valóság és a képzelet világa között

Tartalom:

Tevékenységi formák:

- játék
- tevékenységben megvalósuló tanulás
- munka jellegű tevékenység

Fejlesztési tartalmak:

- vers, mese
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése

4. Az óvodai élet megszervezése:

4.1. Az óvoda személyi feltételei:

Az óvoda dolgozói	Jelenleg (fő)
Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok száma	7
Közoktatási vezető szakvizsgával rendelkező pedagógus	2
Pedagógia szakos második diplomával rendelkező pedagógus	1
Tanítói második diplomával rendelkező pedagógus száma	1
Úszóoktatói vizsgával rendelkező pedagógusok száma	2
Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajka száma	2
Pedagógiai munkát segítő főállású érettségizett dajkák száma	1
Bölcsődei ellátást biztosító kisgyermeknevelő	2
Élelmezésvezető	1
Konyhai alkalmazott (2 fő szakács, 2 fő konyhalány)	4

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájával hozzá járul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciális képzett szakember közreműködését igényli.

Minden óvodapedagógus rendelkezik a törvény által előírt, munkakörének megfelelő iskolai végzettséggel. A nevelőtestület minden tagja szívesen vesz részt továbbképzéseken, szakmai

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásával tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Ugyanakkor a rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyerekekben.

A szülők igénye alapján kialakított nyitvatartás teljes időtartamában óvodapedagógus irányítja a gyermekek tevékenységét.

Az óvodai nevelés tervezését a gyermekek megismerését fejlesztését, fejlődésük nyomon követését az IPR által előírt kötelező dokumentumok, feljegyzések szolgálják.

4.2. Az óvoda tárgyi, dologi feltételei, eszközrendszere

Az óvodánk rendelkezik a Pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Folyamatosan törekszünk arra, hogy az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése, szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

Az óvoda épülete, elhelyezkedése:

Az intézmény épületei 6162,-m² alapterületű telken helyezkednek el.

Az óvoda épület 1968-ban, a bölcsőde épület 1974-ben épült, összességében 1010.96 m² beépített területtel rendelkezünk.

Udvari játékterületünk teleknagysága megfelelő, lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének biztonságos kielégítésére. Különböző mozgásformákat igénylő eszközök fejlesztik a gyermek természetes mozgását. A méretükben változó mászóak gyakorlási lehetőséget nyújtanak a mászó-, függő gyakorlatokhoz. A csúszdán és az egyensúlyozó gerendán különböző mászó, kúszó, csúszó és egyensúlyozó mozgásokat gyakorolhatnak. A homokozó lehetőséget nyújt a kézügyesség fejlesztésére. A virágos kertben a kerti munkákkal ismerkedhetnek.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Az óvodánk egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Felosztása: 3 csoportszoba a hozzá tartozó öltöző, mosdó helyiségekkel,

tornaszoba

főzőkonyha az előírás szerinti raktárakkal, öltözővel

irodahelységek, folyosók

Csoportszobáink több funkciót töltenek be:

- óvodai tevékenységek
- játék
- étkezések
- pihenés

A csoportszobák bútorai, berendezési tárgyai, valamint a játékok mennyiségben és minőségben is megfelelőek, lehetővé teszik az óvodai nevelés feladatainak megvalósítását, valamint a gyermekek optimális fejlődésének feltételeit. A feltételek folyamatos javításával biztosítjuk a megfelelő munkakörnyezetet és a szülők fogadásának lehetőségét.

4.3 Az óvoda csoportszerkezete:

Óvodánk osztott csoportokban működik, de előfordul, hogy a gyermeklétszám szükségessé teszi a részben osztott, illetve vegyes csoportok létrehozását. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A nemzeti kisebbséghez tartozó, illetve migráns gyermekeknek biztosítjuk a lehetőséget egymás kultúrájának megismeréséhez.

Szemponatok, alapelvek a hetirend elkészítéséhez:

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban. Lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Beszoktatás idején figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb, és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. Később, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlesztés érdekében a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe. A hetirend és napirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységekre, kezdeményezésekre, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására, differenciált, párhuzamosan végezhető

tevékenységekre, valamint a tevékenységek közötti harmonikus arányra, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen, igazodjon a gyermekek egyéni szükségleteihez.

A hetirend elkészítése a csoportban dolgozó óvodapedagógusok kompetenciája.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezetét, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Napirend

6.00 – 8.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Szabad játék Közben testápolási teendők folyamatos tízórai
8.30-10.30	A szabad játék mellett a csoport napirendjében pontosított játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek: - Vers, mese, dramatikus játék - Rajz, mintázás, kézimunka - Ének – zenei képességek fejlesztése - Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése
10.30–12.00	JÁTÉK A SZABADBAN Mikrocsoportos tapasztalatszerzések, séta Énekes játékok az udvaron Mindennapi mozgásos percek
12.00– 3.00	Testápolási teendők Ebéd

13.00–15.00	Testápolás teendők Pihenés, alvás mesével, altatódallal
15.00_15.30	Testápolási tevékenységek Uzsonna
15.30–18.00	SZABAD JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Igények szerint Részképességek fejlesztése egyénekenként

Dokumentáció

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják.

Ezen dokumentumok sora a 20 /2012.(XII.31.) EMMI rendeletben kerültek rögzítésre.

Kötelezően használt dokumentumok:

- Felvételi és mulasztási napló

Az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásának vezetésére szolgál.

- Óvodai csoportnapló:

Óvodánk pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál, mely lehetőséget ad a témahetekben történő tervezésre.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció tartalmi és formai előírásai a fent említett EMMI rendeletben szintén rögzítésre kerültek, és a továbbiakban ez jelenti számunkra a törvényességi megfelelést.

- Óvodapedagógusok portfóliója

Célunk:

A hatékony óvodai nevelés, melynek alapfeltétele a gyermek személyiségének, adott állapotának alapos ismerete, hogy fejlődésében saját képességei szerint és saját tempójában haladva, minél magasabb szintre jusson el.

Intézményi szinten olyan dokumentációs anyag összeállítása, melynek használatával a gyermek fejlődésének folyamata nyomon követhető, és az óvodai évek alatt folyamatosan dokumentálható.

Az óvodás gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése és írásban történő rögzítése.

Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

A gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de

legalább félévenként – rögzítjük. /HHH gyermekek, 3 havonta/

Feljegyezzük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza

- a gyermek anamnéziséét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt, amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógusnak a fejlődést szolgáló intézkedéseire tett javaslatait, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait, a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A Mosolygó Gyermekek Pedagógiai Program értékrendje összhangban van az Országos Óvodai Nevelés Alapprogramban leírtakkal. Pedagógiai programunk tartalmi elemei és óvodásaink fejlődésének nyomon követése megerősíteni kívánja azt, hogy minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, hogy a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni.

A fejlődés nyomon követésében a hangsúly a gyermek önmagához való viszonyításában van.

A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzít. A gyermek fejlődik, személyisége változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

A gyermek megismerése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és az óvodai évek alatt folyamatos. Egyénileg követjük nyomon óvodásaink fejlődését, hogy a számukra szükséges fejlesztési körülményeket biztosítani tudjuk.

Minél több ismeretet igyekszünk szerezni róluk, természetes közegükben, természetes tevékenységeikben való részvételük során.

Alapelveink az intézményi rendszer kidolgozásánál

Fontosnak tartjuk, hogy lefedje a rendszer a személyiségfejlődés legfontosabb komponenseit, hogy így azok adott állapotát meg tudjuk ismerni. Fontosnak tartottuk, hogy a megfigyelés, mérés ne legyen kampányszerű.

Többségében megfigyeléseket végzünk a gyermek természetes tevékenységei során, természetes élethelyzeteiben. A megfigyelési szempontok alapja a gyermek cselekvése, összeállításánál arra törekszünk, hogy azokat elsősorban a gyermek játéktevékenységei során, természetes élethelyzeteiben tudjuk megfigyelni a nap bármely szakaszában.

Fontosnak tartjuk, hogy a megfigyelési, mérési eredmények regisztráltak, felhasználhatóak legyenek.

A megfigyeléseket, méréseket rögzítjük, a kapott eredményekből dolgozunk, egyrészt ez adja a pedagógiai tervezőmunka és fejlesztés talaját, kiindulópontját. Másrészt a szülő tájékoztatásában (fogadóórák keretében) információhordozó, hatékonyan segíti a szülővel való valódi együttműködés, nyílt véleménycsere, kölcsönösség alakulását.

5. Az óvoda kapcsolatai:

5.1. A család és az óvoda kapcsolata:

A kapcsolattartás módjai:

A személyiség, a gyermeki, szülői jogok tiszteletben tartásával erősíteni a partneri viszonyt a család és óvoda között.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés.

Feladatunk a gyermekek fejlődéséről történő korrekt tájékoztatás mellett szükség esetén a szakszerű és kielégítő tájékoztatás nyújtása a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek szolgáltatásairól, a szociális juttatások rendszeréről, valamint az iskolaválasztás lehetőségeiről valamint lehetőségeken belüli segítségnyújtás.

Pedagógiai hitvallásunk alapján nevelésünket a szülővel való együttműködés alapján valósítjuk meg, elsődleges számunkra a jól működő, tartalmas kommunikációs és információs partnerkapcsolat kialakítása.

A kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet, fogadó óra
- családlátogatás
- nyílt nap

- mindennapi beszélgetések
- jótékonysági bál
- közös kirándulások
- SZMK
- ünnepek

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet alatt, (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

5.2. Az iskola és az óvoda kapcsolata:

A kapcsolattartás módjai:

A beiskolázáshoz szükséges óvodai szakvélemény, mely az óvodapedagógusok véleménye alapján készül. Abban az esetben, ha kétségek merülnek fel a sikeres iskolakezdést illetően, a szülő, vagy óvodapedagógus kezdeményezésére, utóbbi esetben a szülő egyetértésével, kérjük a gyermek szakvizsgálatát. A szakvizsgálat eredményének tükrében kerülhet sor a gyermek beiskolázására.

A kapcsolattartás formái:

- látogatások
- tapasztalatcserék
- tájékoztatások a gyerekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről
- értekezletek
- munkaközösségi foglalkozások
- egymás rendezvényein, ünnepein történő megjelenés, közreműködés

5.3. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata:

Az együttműködés alapelvei, tartalma:

A közművelődési intézmények – könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház - sajátos lehetőségeit tudatosan használja fel az óvodapedagógus a nevelőmunkában. Úgy válogasson a kínálatból, hogy az elősegítse a nevelési feladatok sokoldalú megoldását. Védje meg az óvodát

az olyan törekvésektől, melyek károsan hatnak az óvodáskorú gyerekek fejlődésére és az óvodapedagógiai elvekkel is szemben állnak. Tartsa szem előtt, hogy a gyerekeket túlterhelő élményözön, fárasztó közlekedés, utaztatás épp úgy ártalmas lehet a személyiségfejlődésre, mint az élmények hiánya.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolatában érvényesüljön a kölcsönös nyitottság. Az óvodapedagógus keltse fel a gyerekek és a szülők érdeklődését, ismertesse meg velük az óvoda közelében lévő közművelődési intézményeket, az ott folyó különböző tevékenységeket. Készítse elő őket az esztétikai élményre, a művészetek befogadására, érzelmileg megalapozva és segítve igényeik fokozatos kielégítését. Készítse elő a könyvtár-, színház-, múzeumlátogatást. A tapasztalatgyűjtés tegye színesebbé, örömtelibbé és gazdagabbá a gyerekek tevékenységét. Az óvodapedagógus a gyerekek esztétikai élményeire építve formálja kulturált magatartásukat, fejlessze érdeklődésüket, kíváncsiságukat és tevékenységi vágyukat. Évközben egy-egy alkalommal rendhagyó foglalkozás keretében szervezzen az óvodapedagógus a gyerekek számára egy-egy kezdeményezést a könyvtárban. A színházlátogatás ünnepi alkalommá válhat. Fejleszti a gyerekek erkölcsi érzelmeit, esztétikai fogékonyságát, erősíti az óvodai közösséggel alakuló kapcsolatukat, formálja magatartásukat. Az óvodapedagógus tegye lehetővé az élmények feldolgozását, elmélyítését a játékokban, a meghitt beszélgetésekben, az ábrázolás és egyéb tevékenységek során is. A múzeumlátogatás a gyerekeknél elősegíti a múlt megismerését a helyes magatartásmód elsajátítását. Az óvodapedagógus körültekintően válasszon a múzeumi tárlatokból, illetve a kiállítási témakörökből a gyerekek számára elérhető, hozzájuk közelálló, élményt jelentő programok közül. A közművelődési intézmények tájékoztatnak rendezvényeikről, melyeket rendszeresen látogatunk.

5.4. Az egészségügyi ellátó rendszer és az óvoda kapcsolata:

Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk. A gyermekorvos, fogorvos, a védőnő, figyelemmel kíséri a gyerekek egészséges testi fejlődését.

A gyerekek óvodába kerüléstől folyamatos orvosi vizsgálaton vesznek részt. (szűrések)

A védőnő havi rendszerességgel, illetve szükség szerint látogatja óvodánkat.

5.5. A Nevelési Tanácsadó és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és az óvoda kapcsolata:

Segítségüket kérjük szükség esetén és a beiskolázás zavartalan lebonyolítása érdekében.

A BTMN-es és NSI-is gyermekek fejlesztése érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn,

szakmai tanácsaik segítik munkánkat.

A gyógypedagógus, a logopédus a gyermekeink ellátása mellett részt vesz értekezleteinken, esetmegbeszéléseinken. Hatékony együttműködésre törekszünk.

5.6. A Gyermejjóléti szolgálat és az óvoda kapcsolata

Az óvoda gyermekvédelmi felelőse szoros kapcsolatban áll a szolgálattal. Folyamatos tapasztalatcsere, családlátogatás formájában. A hiányzások csökkentése, rendszeres óvodába járás érdekében közös megoldása keresése.

5.7. A közoktatás - irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel kialakított kapcsolat:

Napi kapcsolatban állunk a helyi Városi Önkormányzattal, mint fenntartó és felügyeleti szervvel. Folyamatos kapcsolatot tartunk a Pedagógiai Oktatási Központtal.

Az együttműködés tartalma:

- szaktanácsadás
- minősítés
- továbbképzések szervezése
- tájékoztatás

5.8. A Roma Önkormányzat és az óvoda kapcsolata:

A gyermekeink jelentős része a roma nemzetiséghez tartozik, kapcsolatot tartunk a vezetőjükkel, meghívjuk rendezvényeinkre, segítjük, támogatjuk lehetőség szerint egymást.

5.9. Civilszervezet és az óvoda kapcsolata

Együtt Gyöngyöspatáért Baráti Kör Egyesülettel, Gyöngyöspatai Gyermekekért Alapítvány és a Vári Pincék egyesületével egymás rendezvényeit látogatjuk, közösen szervezünk, készülünk ünnepeinkre.

5.10 A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményeivel való kapcsolat

Oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszünk, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tartunk fenn.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai:

Az óvodai tevékenységi formák tervezése során az adott tevékenységi területre jellemző feladatokat fogalmazzuk meg, bővítve a tevékenység tartalmával, a tartalom kiválasztásának szempontjaival, a tanulás szervezésével az óvodai nevelés céljának és feladatainak megfelelően.

6.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége. Benne és általa fejlesztjük a gyermek személyiségét.

A játék szabad képzett társításokat követő szabad játékfolyamat, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában a felnőtt a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játék folyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoport légkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz a gyakorlójátékhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékhoz, szabályjátékhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával támogató, serkentő, ösztönző magatartásával a nem direkt reakcióival éri el.

Az óvodában kiemelt a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében időbeosztásában továbbá a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia.

Feladat:

- a szabad, elmélyült, önkéntes, spontán, játék lehetőségeinek biztosítása
- a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- a szociális magatartás fejlesztése (együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktus-megoldások)
- játék során a nyelvi kommunikációs készség fejlesztése
- egészséges versenyszellem kialakítása
- hagyományos népi játékok elsajátítása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon
- kapcsolódjon be közös játékokba
- legyen önálló, kezdeményező megnyilvánulásai
- alakuljanak ki pozitív érzelmei társai iránt
- legyen kezdeményező magatartású
- vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban
- legyen képes szabályjátékok megtanulására
- tartsa be és kövesse a megismert szabályokat
- hozzon létre egyszerű modelleket, maketteket
- legyenek egyéni ötletei, javaslatai
- válasszon helyesen adott tevékenységhez anyagot és eszközt
- legyen képes saját élményeinek eljátszására
- fogadja el társai javaslatait, ötleteit
- egyszerűbb népi, vagy egyéb kiegészítő eszközöket önállóan készítsenek el és játékokban használják fel

Tartalom:

gyakorlójátékok:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése
- manipulációs játékok során a szemléletes cselekvő, gondolkodás fejlesztés

szimbolikus-szerepjátékok

- jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása
- felnőttek szerepének, tevékenységének reprodukálása
- a játékszabályok elfogadása és betartása
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése a játékba
- ismerkedjenek meg a népi játékok szerepeivel
- egyszerű szabálykövetések
- egyénenként és csoportokba barkácsolás
- játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői irányítással
- eszközök használatának elsajátítása
- egyszerűbb játékeszközök elkészítése
- ajándékok készítése
- bábmozgatási kísérletek
- hangutánzások, bábkészítések
- önálló bábozások (mese, kitalált történet)

konstruáló játékok:

- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján
- összerakosgatások, szerelések egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak előkészítésével
- makettek építése

szabályjátékok:

- verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések
- a valóság sokoldalú megismerése szabálykövetés gyakorlásával
- népszokások megismerése

Feltételek:

- nyugodt légkör
- sokféle játéklehetőséget biztosító csoportszoba, játszóudvar (átalakítható terek)
- elegendő játékidő
- változatos játékeszközök, anyagok

6.2.Verselés, mesélés:

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusokkal a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló a szigorú ok- okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát s a játék tevékenységhez hasonlóan a mese hallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kis gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladat:

- a beszéd hangrendszeri, grammatikai, jelentéstani. valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével
- csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a realitásokra és a külvilág megismerésére

- a gyermek belső képvilágának kialakítása és személyes kapcsolat a mesélővel
- a mindennapi meséléssel a gyermek mentálhigiénének segítése
- a gyermek saját mese és vers alkotásával, mozgás vagy ábrázolás kombinálásával az önkifejezés lehetőségének biztosítása
- a hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése
- a verbális emlékezet fejlesztése
- a sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése
- analízáló- szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül
- a téri és idői ritmusérzék fejlesztése
- az anyanyelvi kódok helyes elsajátíttatása
- a beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsfejlesztés
- a beszédértés képességének fejlesztése
- a beszédkedv felkeltése és megőrzése
- metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése
- igény kialakítása az irodalmi élményekre
- irodalmi fogékonyság alapozása az ingerszegény környezetből érkező gyermekek számára, hátrányos helyzetük kompenzálása
- könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel helyes bánásmód elsajátíttatása
- szólások, nyelvi fordulatok, népies tájnyelvi szavak, szókapcsolatok megismertetése
- a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- szívesen mondjon spontán módon mondókákat, verseket, meséket, ismerje a hozzájuk tartozó játékok szövegeit és mozgásait
- ismerjen irodalmi szöveget adott ünnepi alkalomhoz
- tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat

- nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait
- tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet
- legyen képes a hallottak képi megjelenítésére
- jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit
- tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állagát
- vegyen részt dramatikus játékokban, bábozásban, közös műsorkészítésekben
- szívesen, örömmel hallgasson mesét
- legyen igénye a hallott irodalmi művek újra hallgatására
- figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait
- megfelelő módon használja, értelmezi a népi hagyományok átélése során megismert szófordulatokat, szólásokat
- képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére

Tartalom:

- beszélgetések a napi tevékenységek során
- elalvás előtti mesehallgatás
- beszédművelés: beszédhallás, beszédértés és beszédmozgás fejlesztése helyes ejtési gyakorlatok: légző gyakorlatok, hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvgyötrők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartamgyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok
- idő- és téri egymásutániság felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések)
- vers és mesemondások
- mesemondó verseny rendezése
- irodalmi művek hallgatása
 - mondókák: (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők)
 - mesék: (állat, tündér, tréfás mesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék
 - versek: (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek)
- irodalmi művek dramatizálása:
 - tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása mozgással, testtartással

érzelmek kifejezése mimikával, tekintettel, gesztikulációval irodalmi művek eljátszása, dramatizálás, bábozás
könyvek, folyóiratok nézegetése, helyük a könyvespolcon, könyvtárlátogatás, színházi élmények nyújtása, gyermekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése

Eszközök:

- bábok (sík- és kesztyűbábok, zacskóbábok, termésfigurák)
- bábparaván
- pingpong-labda
- szívószálak, szalmaszálak
- szalvéta, papír zsebkendő
- maskarák, különböző ruhadarabok (kalap, 'pörgős' szoknya, menyasszonyi fátyol, suba, különböző színű és stílusú kendők, palást, terítők, plédok, babák, mackók, plüss állatok)
- nézegetésre alkalmas könyvek

6.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

Feladat:

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása, mindennapos tevékenység során történik. az ének, zene, énekes játék, gyermektánc, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

- a gyerekek zenei élményekhez juttatása -, vokális és hangszeres zene segítségével közös éneklésen és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül
- az éneklés, a zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon a felnőtt minta spontán utánzásával
- ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal zenei érdeklődés felkeltése, örömszerzés
- igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése, kreativitás elősegítése

- zenei képességek, készségek kialakítása, zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság
- a népdalok éneklésével és hallgatásával, a néptáncokkal és népi játékokkal a hagyományok megismertetésével a hagyományok továbbélésének segítése
- a műzenei- és más népek dalainak, zenéinek megismertetése
- ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés
- dallam és ritmusérzék zenei tempó, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése
- a környezet hangjainak megfigyeltetése: természet, állatok hangjai, zörejhangok, hangszínek különböző zajeffektusok
- mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása, gyermek néptáncokon népi játékokon keresztül
- közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös éneklésen, zenélésen keresztül
- a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- énekeljen 6 hang terjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat
- felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal
- énekeljen vissza dallamot
- különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban
- fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést
- tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással
- törekedjen a tiszta éneklésre
- hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét
- énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva
- ismerjen fel dallamotívum alapján hallott dalt, néhány természeti, környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját)
- ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal)

- próbálkozzon dallamrögtönzésekkel
- találjon ki dallamhoz mozgást, játékot

Tartalom:

- magyar népi énekes-mozgásos játékok, más népek dalai, játékaik:
 - egy - és kétszemélyes játékok
 - altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, höcögtetők, lovagoltatók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók stb.
 - körjátékok és dalaik (fogyó- és gyarapodó játékok, párválasztók, sor és ügyességi játékok)
- magyar népszokások, a hagyomány dalai, játékaik - más népek dalai:
 - táncos játékok, (lakodalmas, alakoskodók ,vonulások, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok)
 - népszokások: a nagy ünnepkörökhöz kapcsolódva
- gyermekeknek írt műdalok
- hangszeres zene hallgatása:
 - magyar népzenei alkotások (vokális és hangszeres zene)
 - műdalok, alkalmi dalok (ünnepek dalai)
- rögtönzött hangszerek készítése

Eszközök:

- cintányér, triangulum, furulya, xilofon
- dobok, ritmusfa, csörgők
- kövek,
- bábok,
- kendők, szalagok,
- táncos szoknyák,
- labda
- kötény, kalap

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az egész nap folyamán biztosított tevékenység.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás a kézimunka az ábrázolás különböző fajtái a

műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiségfejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását annak képi kifejezését.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermeket az eszközök használatával a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Feladat:

- vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően
- a vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák)
- a vizuális megértés, befogadás alapozása
- a képi-, plasztikai-, konstruáló kifejezőképessegek kibontakozása
- a vizuális percepció fejlesztése
- tapintási ingerek erősítése
- a környezet esztétikai alakítása, és az esztétikai élmények befogadása
- tér-, szín- és forma képzeletének gazdagítása
- egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése (különböző anyagok és technikák, eljárások megismertetése)
- érdeklődés felkeltése, valamint igény kialakítása az ábrázolás tevékenységei iránt
- finom motorikus képességek fejlesztése
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezés
- sokféle lehetőség megteremtése a képi - térbeli megjelenítésre az egész nap folyamán
- képi gondolkodás fejlesztése

- a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása
- esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottság, igényesség

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat
- használja a képi kifejezés eszközeit
- hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat
- emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások
- alkosson képet élmény, emlékezet alapján
- megfelelően használja az eszközöket, rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket
- tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat
- nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait
- vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térviszonyokat
- megfigyelés után tudjon formát mintázni
- készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet
- díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján
- legyen véleménye saját és társai ‘műveiről’, alkotásairól
- rendelkezék koordinált szem - és kézmozgással
- természetes anyagok változatos használata
- sikerélmény biztosítása az alkotó tevékenység során

Tartalom:

- a vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus)
- vizuális-taktilis ingerek – ujjfestés
- táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása
- egyszerű természeti és mesterséges formák megfigyelése, ábrázolása
- képalakítás saját élmények, emlékezet után
- képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése
- technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű

nyomhagyások)

- színek keverése
- a mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblák, járművek jelei, egyszerű ábrák)
- rajzpályázatokon való részvétel
- népi kézműves tevékenységek (varrás, szövés, fonás, batikolás)
- térrendezések
- konstruálás, építés, makettek
- mintázás, plasztikai munkák
- anyagalakítások (gyurma, anyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfűzés, termékek, kavicsok, homok, építőkocka, hó, gipsz)

Eszközök:

- színes ceruzák
- zsírkréták, viaszkréta
- vízfesték
- ecsetek
- tempera
- rajzlapok, kartonok, színes lapok
- gyurma, lisztgyurma, gyurmatábla
- ragasztó
- szövőkeret, színes fonalak
- hurkapálca, dióhéj, szalmaszálak, búzakaralász, kukoricacsuhé, kukoricatorzsa, különböző hüvelyes növények magjai, termékek, színes textildarabok

6.5. Mozgás:

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló

gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Óvodánkban a mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldón gondolkodás- fejlődésére.

A spontán, a játékba, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására a szabadlevegő kihasználására.

Feladat:

- az egészséges életmód kialakítására nevelés
- a mozgás megszerettetése a mozgáskedv fenntartása
- a természetes mozgások alakítása, mozgáskultúra fejlesztése
- pozitív személyiségtulajdonságok erősítése
- egészséges versenyszellem alakítása
- testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás)
- növekedés elősegítése
- a légző-, keringési-, csont- és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira
- a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- az alkalmazkodóképesség, helyzetfelismerés, döntés fejlesztése, társra figyelés

- mozgáskoordináció alakítása
- a szem-, kéz-, láb koordinációjának fejlesztése
- a nagymozgások és kismozgások, rugalmasság, egyensúly párhuzamos fejlesztése
- a testrészek megismertetése, testséma ismerete
- az egyensúlyérzetet befolyásoló mozgások végeztetése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz
- megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett, teherbíró
- erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes
- az egyéni mozgásfejlődést figyelembe véve sajátítja el a természetes mozgások elemeit (kúszás, mászás, ülés, állás, járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)
- legyen mozgása harmonikus, összerendezett
- ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni
- tartsa be és kövesse az adott szabályokat
- önfegyelmével, segítőkészségével tudjon csapatban tevékenykedni
- mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével
- legyen képes sor- és köralkotásokra
- egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző szerekken, emelt magasságban (10-30 cm) két lábon
- tudjon fél és páros lábon szökdelni
- ugorjon át kisebb akadályokat
- tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, vele célozni
- a mozgásokban legyen kitartó
- tornaeszközök rendeltetésszerű használata

Tartalom:

A mindennapos és a kötelező mozgásfoglalkozások, lehetőség szerint a tornaszobában, csoportszobában, teraszon, valamint az udvaron valósul meg. Szabadjátékban tudatosan irányítjuk a gyermekek figyelmét mozgásos tevékenységekre az udvari mozgásfejlesztő játékok használatára.

- játékok:
 - szerep-, utánzó-, futó játékok
 - szabályjátékok
 - küzdőjátékok (húzás, tolás, emelés)
- rendgyakorlatok:
 - egyenes testtartás, vonal és köralakítás, fordulatok meghatározott irányokban
- gimnasztika - szabadgyakorlatok:
 - kar és lábtartások, kar-, láb- és törzsmozgások, testhelyzetek, keresztezett mozgások fejlesztése a mozgáskoordináció kialakulása érdekében
 - kézi szergyakorlatok (bot, babzsák, szalag, buzogány, szerpentin, karika, labda)
- járások, futások:
 - természetes járás irányváltásokkal
 - speciális járások, állatjárások utánzása
 - ritmusra járások
 - futás egyenes vonalban és irányváltásokkal
 - lassítás-gyorsítás
 - akadályok leküzdése
 - versenyfutás
- szökdelések, ugrások:
 - helyben és haladva (páros lábon, váltott lábbal)
 - akadályokon át (le, fel)
- dobások, labdás gyakorlatok:
 - labdafogások, labdaészlelés
 - labdagurítások, labdavezetések
 - labda fel- és ledobások (alsó és felső dobások)
 - labdahajítások
- támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok:
 - talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás)
 - padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban
 - gurulások
 - egyensúlyozás emelt szeren (pad)

- foglalkozások a szabadban:
 - téli játékok (hógolyózás, szánkózás)
 - „hétpróba”
 - megfigyelő séták, túrák
- úszás - szabadon és önként választható tevékenység (úszótanfolyam keretében)
- ovi-foci önként választható tevékenység szervezett formában

Eszközök:

- tornaszőnyeg,
- zsámoly, székek
- bordásfal, tornapad,
- karika, szalagok,
- botok, buzogány, kendők
- téglák, talpak, tenyerek, Body roll hengerek
- WESCO eszközök
- Greifswald tornaszer
- babzsák, lég- és gumilabdák
- botok, ugrókötél, szalagos pálca
- trambulin
- mászó fal

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a

környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülő föld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezet kultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását döntési képességeinek fejlődését, ha a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítéloképessége, fejlődik tér sík és mennyiség szemlélete.

Feladat:

- a természeti- és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése
- oksági viszonyok felfedeztetése
- érzékelés, észlelés, emlékezet, megfigyelési képesség fejlesztése
- helyi értékek megismertetése / épített és természeti/
- az élő – és élettelen világ megismertetése, megszerettetése, összefüggések megláttatása
- a gyermek félelmeinek, szorongásainak feloldása a környező valóság megismertetésével
- néphagyomány ápolása – érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel
- környezetvédelemre, az élet tiszteletére nevelés
- környezetalakítás, növényápolás, eszköz és szerszám használat módjainak megismerése
- környezettudatos életvitel alapozása – takarékoság az energiával, a pazarlás elkerülése
- önálló véleményalkotás, döntési képességek fejlesztése
- kortárs kapcsolatok és a környezethez való viszony alakítása
- Zöld Óvoda és az Erdei Óvoda projekttervének bevezetése, valamint működtetése (a természetben töltött gazdag programokkal a természet értékeinek megismertetése, a gyerekek tevékenykedtetése, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával ismereteinek bővítése,

környezettudatos magatartásra, egészséges életmódra nevelés).

- az aktivitás és érdeklődés során tapasztalatok szerzése a szűkebb és tágabb emberi tárgyi formai, mennyiségi téri viszonyairól
- a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony a természethez, emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét az értékek megőrzését
- tájékozódás a térben, téri irányok ismerete, személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése, spontán helyzetekben
- mennyiségek becslése, számlálása, összehasonlítása
- számfogalom kialakítása
- tapasztalatok szerzése a geometria köréből
- pontos nyelvi kifejezések elsajátítása (viszonyfogalmak, melléknév fokozása, névutós szerkezetek megértése)
- ítéletalkotás

Tartalom:

Természeti, társadalmi, emberi, tárgyi környezet megismerését szolgáló témakörök:

- a gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével
- az élővilág növényeit, állatait megismerik, azok jellemző tulajdonságait fel tudják sorolni
- megnevezik az emberi és állati testrészeket
- megkülönböztetik az élő és élettelen az életjelenségek alapján
- megismerkednek az állatok különböző fajtáival /házi, vad, erdei/, tudják csoportosítani azokat lakóhelyük, életmódjuk jellemző testfelépítésük alapján
- megismerik az évszakok neveit, az évszakok változásait és tudnak gyönyörködni szépségükben
- felismerik az összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között
- részt vesznek különböző kísérletekben – rügyeztetés, csíráztatás, hajtás, megértik az ok-okozati összefüggéseket
- megismerkednek egyes gyógynövényekkel és felhasználásuk
- a környezetükben található tárgyakat megnevezik, megismerik tulajdonságaikat. Tudják

használatukat és tudják tisztán tartani személyes és játékeszközöket

- megismernek különböző anyagokat, azok tulajdonságait, /föld, víz, levegő, fém, fa stb./ megismerik az időjárás legfontosabb összetevőit, összefüggést keresnek az időjárás és az öltözködés között
- megtanulják, hogy az évszakok változása befolyásolja a növények, állatok és az emberek életét
- bemutatják önmagukat, családtagjaikat és az otthonukat
- megismerkednek különböző foglalkozási ágakkal, megismerik szüleik munkáját
- gyakorolják a gyalogos közlekedést, tudják az alapvető szabályokat
- tudják csoportosítani a járműveket/szárazföldi, vízi, légi/
- ellátogatnak településünk középületeibe, megfigyelik környékünk nevezetességeit

Környezetvédelemre, természet szeretetére nevelés

- elsajátítják a természet, környezetvédelem alapismereteket
- tudatosodik bennük, hogy az élőlényeket és azok élőhelyeit óvni, védeni kell
- kirándulások alkalmával a természetjárás, túrázás közben kialakul a környezetbarát magatartás, megismerik az erdő növény és állatvilágát, felhívjuk figyelmüket a környezeti ártalmakra, károokra
- hallanak, megismernek olyan anyagokat, amelyek szennyezik a környezetet, károsak az emberre és környezetére
- megismernek olyan élelmiszereket, amelyek fogyasztása szükséges az egészséges testi fejlődéshez
- részt vesznek elemi természetvédelmi-környezetvédelmi tevékenységekben/ udvartakarítás, élőlények óvása, növényápolás
- megismerkednek a szelektív hulladékgyűjtés módjával
- az újrahasznosítható anyagokat/papír, flakon/ felhasználják barkácsoláshoz, játékhoz
- papírgyűjtés szervezése és annak jelentősége
- Állatok Világnapja (október 4.)
- Víz Világnapja (március 20.)
- Föld Napja (április 22.)
- Madarak, Fák Napja (május 18.)

Az óvodába érkezéskor a gyerekek egyéni képességeik szerint, részt vesznek a játékban, spontán kialakult matematikai tevékenységekben (válogatás, összehasonlítás, összemérés)

Az így kialakult tudásukat- a továbbiakban közvetve- kötött és kötetlen foglalkozásokon gyarapítják az alábbi témakörökben:

- halmazokat alakítanak: egy- sok- kevés-több- kevesebb-ugyanannyi párosítással
- összehasonlítanak hosszúságot, magasságot, súlyt, a fokozott melléknevek használatával egyéni cselekedtetés során
- sokféle cselekvés közben megismerik a tő és sorszámneveket
- halmazokat és részhalmazokat hoznak létre megadott tulajdonság, a gyermekek által felismert szabályok szerint
- egyesítenek két vagy több halmazt, illetve nagyobb mennyiséget bontanak, kiegészítenek két vagy több halmazra
- megismerkednek különböző mértani alakzatokkal és síkidomokkal
- a mennyiséget és formát térben való elhelyezése alkalmával megfigyelik és alkalmazzák a névutókat, térbeli viszonyokat

Eszközök:

- MINIMAT készlet
- kártyák, szemléltető képek
- DIA vetítő, filmek, DIA-k, vetítívászon
- gyurma, gyöngyök, dominók, kártyák, dobókocka, LEGO, építőkocka,
- termések (gesztenye, dió, csipkebogyó, kökény), madártollak,
- színes szalagok, fonalak, kicsi üvegek, PUZZLE, színes levelek stb.
- képeskönyvek, meséskönyvek, verseskönyvek, színezők
- logikai készlet, színes rúdkészlet,
- csoportszoba tárgyai, könyvek, foglalkoztató füzetek
- tükrök

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- tudják nevüket, életkorukat, lakásuk címét, szüleik nevét, foglalkozását
- ismerik szűkebb, tágabb környezetük földrajzi nevezetességeit
- ismerik a környezetükben lévő intézmények nevét, rendeltetését
- tudják testrészeiket, érzékszerveiket felsorolni, megkülönböztetik a jobb és bal oldalt
- különbséget tesznek az évszakok között, észreveszik szépségüket, jellemzőiket
- tudják az évszakokhoz kapcsolódó, kiemelkedő népszokásokat, hagyományokat
- felsorolják a napszakokat, napokat, hónapokat, érzékelik az időt
- ismerik a növény szót, annak tartalmát, tudják, hogy a növény fejlődése és az időjárás között összefüggés van
- tudják, hogy a növényeket gondozni kell, ismernek néhány növényvel kapcsolatos munkát / szüret, aratás, gyümölcszedés, ültetés, kapálás, gyomlálás, locsolás
- ismerik és megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságuk szerint, ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány madarat, ismerik óvásukat, védelmüket
- ismerik az egészségmegőrzés fontosságát
- megnevezik a környezetükben található színeket, a sötét és világos árnyalatokat is
- gyakorolják a közlekedés szabályait, ismerik a közlekedés eszközeit, járműveket / a környezetbarátokat is/
- ismerik a szelektív hulladékgyűjtés alapjait
- közvetlen környezetüket tudatosan ne károsítsák
- óvodáskor végére várhatóan kialakul a természetet szerető, óvó, védő magatartás
- tudnak tárgyakat, személyeket, halmazokat szabadon, vagy egy-egy kiemelt vagy megnevezett tulajdonság szerint csoportosítani és szétválogatni (szín- alak- nagyság- előléttelen, állatok lakóhelye, tárgyak rendeltetése szerint)
- tudnak tárgyakat, személyeket, halmazokat sorba rendezni, megnevezett mennyiségi tulajdonság és elrendezett elemek sorrendjében felismert szabályosság szerint

- tudnak irányított összehasonlításokat végezni a feltett kérdésekre (melyik magasabb- alacsonyabb, hosszabb- rövidebb, keskenyebb- szélesebb, nagyobb- kisebb, melyikbe fér több)
- használnak összehasonlításhoz megfelelő mellékneveket, fokozott alakban is
- tudnak mérni különböző egységekkel (hosszúság- tömeg- terület-)
- tő- és sorszámneveket tudnak alkalmazni különböző helyzetekben, tevékenységekben
- tudnak párokat alkotni
- sík- és térmértani formákat tudnak szétválogatni arról egy- két tulajdonságot elmondani
- térben jól tájékozódnak, utasításokat megértenek
- környezetükben felfedezik és alkalmazzák a spontán adódó matematikai műveletek lehetőségét (alacsony, magas, több- kevesebb stb.)
- megtanulják, hogy az évszakok változása befolyásolja a növények, állatok és az emberek életét
- bemutatják önmagukat, családtagjaikat és az otthonukat
- megismerkednek különböző foglalkozási ágakkal, megismerik szüleik munkáját
- gyakorolják a gyalogos közlekedést, tudják az alapvető szabályokat
- tudják csoportosítani a járműveket/szárzföldi, vízi, légi/
- ellátogatnak településünk középületeibe, megnevezik környékünk nevezetességeit

3.6.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munkajellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás segít az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet a növény és állatgondozás.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermekeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység
- Tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök

és képességek és készségek tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság a felelősség a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

- A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Feladat:

- a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak közelítése
- a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése
- baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása
- munkamegosztásra nevelés, kötelességteljesítés alakítása
- munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újjakkal való bővítése
- a munka eredményének megbecsülésére, saját és mások elismerésére nevelés
- a gyermek célirányos fegyelmének kötelezettségvállalásának alakítása
- jártasságok alakítása eszközök, szerszámok használatában
- hagyományőrző tevékenységek gyakorlása
- a tapasztalatszerzés, környezet megismerés elősegítése, attitűdök képességek, készségek, tulajdonságok alakítása
- személyiségfejlesztés a cselekvő tapasztaláson keresztül
- növényápolás és állatgondozásban való aktív részvétel

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat
- ismerje fel saját képességeinek határait
- végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat
- legyen rendszeresen visszatérő feladata
- teljesítse pontosan megbízásait
- ismerje fel a segítségadás lehetőségeit
- ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát
- legyen képes az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére
- legyen igénye felfedezett kisebb hibák kijavítására

- gondozza, óvja a környezetében lévő növényeket

Tartalom:

Szükségletekből fakadó tennivalók:

Alkalomszerű munkák:

- egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel
- megbízatások önkéntesség alapján
- ünnepi készülődések (ajándék, tárgykészítés, díszítő munkák)
- udvar és teremrendezések (kisebb tárgyak helyretétele, szállítása)
- üzenetátadások (épületen belül)
- játékjavítások óvónői segítséggel
- rendrakás, tisztogatás, kisebb javítások
- segítségadás a kisebbeknek kérésre és önálló indíttatásra
- hagyományokhoz kapcsolódó munkák
- növények gondozása: Ovikert program
- megfigyelő tevékenységek irányítással
- közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel
- évszakokhoz kapcsolódó munkák (előkészítő és betakarítási munkákban való részvétel)
- környezetrendezések
- gyűjtőmunkák (a gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése)
- naposi munka:
- az étkezés előkészületeinek teendői, lebonyolítása
- terem- és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése, elrakása)

6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiségfejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezett és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodásgyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak

a bővítése rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása a közvetlen sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés felfedezés
- gyakorlati probléma megoldás
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

3.9. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciájának, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el fentiekben leírt fejlettségi szint.

7. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei:

7.1. Az óvoda ünnepei:

Szüret, Mihály-nap, Márton-nap (lámpás ünnep), mikulás, advent, karácsony, farsang, március 15 - koszorúzás, húsvét, majális, anyák napja, gyermeknap, pünkösd, nagycsoportosok búcsúztatása, név- és születésnapok megünneplése

7.2. Néphagyomány-ápolás, népszokások:

Ez a program a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását a családok bevonásával, az óvodapedagógusok feladatának tekinti. Az óvodapedagógus építse be a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek megőrzésre érdemesek. Az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és a követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról szájra terjed. A program olyan embert igényel, aki ismeri, szereti a népi kultúrát, képes azonosulni azzal. Tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra tett már szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismer. Arra törekszünk, hogy lakóhelyünk hagyományából is merítsünk egy-egy ötletet

Tartalom:

- Vers, mese, dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések
- Ének, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermeki játékok, népdalok, hangszeres népzene
- Rajz, mintázás, kézimunka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, varrások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés,
- A környezet tevékeny megszerettetése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások
- Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sportjátékok

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, együttműködés, tervezetés

örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségekkel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult.

Szüret:

Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretről. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságban. Szemezzék a szőlőt, préseljék, kóstolják a mustot.

Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, játsszanak népi játékot, táncoljanak népzeneire. Készítsenek termésekből egyszerű hangszereket, játékokat (pl. nádsíp, nádi hegedű, csutkamuzsika stb.)

Mihály-nap (hétpróba):

Vegyenek részt az előkészületben, az erőt, ügyességet igénylő hétpróbában.

Reptessenek papírsárkányt. Hallgassanak mesét Szent Mihályról.

Márton-nap (lámpás ünnep) – szülőkkel együtt:

Vegyenek részt az előkészületben, a pogácsaszaggatásban, a lámpás elkészítésében, díszítésében, töklámpás faragásában saját ötleteik alapján. Tanuljanak lámpás-dalt, libás mondókát, hallgassanak mesét Szent Mártonról. Ismerjék meg a Márton-naphoz kapcsolódó hagyományos ételleket.

Mikulás, advent, karácsony (betlehemezés, regölés):

Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal.

Fényesítsenek almát, fessenek az ablakra, készítsenek fenyődísz és ajándékot változatos technikával. Mikulás és karácsony előtt tanuljanak dalt, verset, mondókát. Egyenek almát, mézes diót, gyújtsák meg a gyertyát.

Figyeljék az időjárást. Készítsenek asztaldísz, öntsenek gyertyát.

Az étkezési szokásokhoz süssenek tököst, gerezdéljenek almát, törjenek diót. Gyúrjanak, süssenek és díszítsenek mézeskalácsot.

Ismerkedjenek meg a betlehemezés és regölés népszokásaival.

A szülők bevonása az adventi előkészületekbe, munkadélután szervezése.

Vegyenek részt az adventi ünnepeken szüleikkel együtt.

Farsang, télbúcsúztató népszokás:

Tanuljanak farsangi dalt, mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset.

Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Vegyenek részt a zsákbamacska kihúzásban, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a táncban, az

ügyességi játékokban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében. Kis műsorral tegyék színebbé az ünnepet.

Március 15-i koszorúzás:

Készítsenek kokárdát, zászlót, csákót. Vegyenek részt a csoportjuk dekorációjának elkészítésében. Legyenek alapvető ismereteik az ünnep jelentőségével kapcsolatban. Tanuljanak verset, dalt. Vegyenek részt a koszorúzáson.

Húsvét, (kiszézés, komatál hordás, locsolkodás):

Tanuljanak locsolóverset, fessenek tojást különböző technikával, óvodapedagógus segítségével. A fiúk locsolják meg a lányokat és a dolgozókat, a lányok készítsenek tojást a fiúknak. Készítsenek, égessenek kiszébabot, tegyenek sétát, tavaszi határkerülést az óvoda környékén. Díszítsék csoportszobáikat.

Tanuljanak dalt a komatál - küldéshez. Süssenek a komatálba süteményt.

Május elseje:

Készítsenek májusfát, tanuljanak népi játékokat, tavaszi dalokat, mondókákat.

Anyák napja:

Kedveskedjenek ajándékkal, készüljenek kis műsorral (verssel, dallal, tánccal).

Gyermeknap:

Vegyenek részt a mozgásos játékokban, éljék át a közös játék örömét a szülők aktív részvételével.

Nagycsoportosok búcsúztatása:

Vegyenek részt az óvoda díszítésében. Készüljenek verssel, köszöntsék a búcsúzókat.

A nagycsoportosok búcsúzó műsorral kedveskednek a meghívott vendégeknek.

Pünkösdlő:

Tanuljanak dalt, játékot az ünnepkörhöz kapcsolódóan, válasszanak pünkösdi királyt, királynét, mérjék össze erejüket.

Név - és születésnapok megünneplése:

Köszöntsék az ünnepeltet kedvenc versével, énekével.

Készítsenek neki saját készítésű ajándékot.

7.3. Az óvoda kirándulásai:

- közeli kirándulóhelyek meglátogatása évszakonként
- színház és bábszínház látogatás
- kiállítások, nevezetességek látogatása
- Állatkert látogatás
- múzeumlátogatás
- kirándulás a Mátrába kisvonattal

8. Sajátos feladatok

8.1. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése

„A hátrányos helyzetnek számos típusa van, és valamennyiből súlyos kulturális hátrány, esetenként diszkrimináció is következhet.” (Kompetencia alapú óvodai programcsomag)

Ezek:

- Szociokulturális hátrány
- Ingerszegény környezet
- Érzelmi labilitás, elhanyagoló bánásmód

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a gyerekek, akiket a különböző környezeti tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Nekünk gondosan elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához. Ilyenek a családi mikrokörnyezetben (család anyagi és esetleges egészségügyi problémái) és a makro környezetben keresendők (magatartás, erkölcsi szokások).

Legfontosabb feladatunk a hatékony munka alapján a differenciált egyéni bánásmód figyelembevételével a gyermekek megismerése. A fejlesztés a személyiségfejlődés szempontjából a legfontosabb tevékenységformára, a játékra épülő – érési folyamat – mely a szociális tanulás eszköze is. A tudatosan tervezett játék megfigyelések segítik az előre lépést. Fontos feladatunk a családsegítés, a kölcsönös tájékoztatás és nem a számonkérés. A problémák ismeretében igyekszünk azokat megelőzni, illetve megoldásában segíteni.

A gyermekek óvodai életterét olyanná próbáljuk alakítani, ahol szeretet veszi körül őket, biztonságot éreznek és annyi örömük lesz, amiből a későbbi életszakaszban is meríthetnek. Meg

kell tanulnunk „ráállni” a gyermek érzelmi hullámhosszára, hogy megpróbáljuk megélni emocionális történéseit, elfogadni vágyait, tisztelni fantáziáját, hogy mindezekkel elősegíthessük személyisége kibontakoztatását.

Számunkra nélkülözhetetlen a gyerekek feltétel nélküli pozitív elfogadása.

- A gyermeki sajátosságok alapos ismerete.
- A „megismerve fejlesztés” tudatossága.
- Az empátia készség fejlesztése.

A fejlesztési koncepciónk alapját tehát a szociális élmények és emberi kapcsolatok megteremtése, a kommunikációs modell létrehozása adja. A gyerekeknek a családi hatást részben kiegészítő, részben kompenzáló szociális élménysort kell nyújtanunk, amelyben átélhetik az életkorhoz tartozó szituációkat. A csoportba tartozó gyerekek személyiségét komplexen, közösségi kereten belül úgy kell fejlesztenünk, hogy a meglévő hasonlóságok és különbségek ne hatáscsökkentő tényezőként szerepeljenek, hanem bennük és általuk teljesebben ki a harmonikus személyiség.

A differenciálás, mint alapelv, szemlélet, módszer igen nagy szerepet kap a jelentős fejlődésbeli különbségek miatt. Az ismeretek bővítését, főként mikrocsoportos foglalkozások adhatják, ahol mindig irányadó az egyéni képességek maximális figyelembevétele, s a gyermek személyiségének komplex fejlesztése.

Roma integráció óvodánk természeti, társadalmi környezetéből adódóan külön figyelmet fordítunk a roma gyermekek fejlesztésére is. Az Ő esetükben is elvünk a differenciált fejlesztés, a színes, változatos fejlesztő környezet biztosítása, ezzel segítve integrációjukat, megkönnyítve az óvoda-iskola átmenetet. Kiemelten kezeljük a roma családokkal a kapcsolattartást, a folyamatos kommunikációt.

8.2. Gyermekvédelem az óvodában:

A gyermekvédelem területén óvodánk célja: a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése.

A családi nevelést kiegészítve a gyermeket óvjuk, védjük, szocializáljuk, fejlesztjük, figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.

Ennek érdekében prevenció, feltáró és a problémákat megszüntető tevékenységet végzünk. Az

óvoda kiemelkedő célja, hogy minden hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermek elérje az iskolaérettség szintjét és időben kezdhesse meg iskolai tanulmányait. Esélyt kapjanak a tehetségük kibontakoztatására az átlagon felüli képességeik fejlesztésére, kreativitásuk megmutatására, gyakorlására.

Feladata:

Elősegítjük a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek 3 éves korában történő óvodába kerülését.

Biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését; problémák, hátrányos helyzet okozta tünetek felismerése utáni megoldások keresését, szociális szolgáltatások megszervezését, lehetőségek kiaknázását.

Az óvodán belüli egyéni fejlesztést az adott gyermek részére fejlesztőpedagógus segítségével készített fejlesztő programmal végezzük.

Gondot fordítunk az egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezésére, lebonyolítására.

A közoktatásról szóló törvényben foglalt kötelezettségre tekintettel, a közoktatási intézményben valamennyi pedagógus joga és kötelessége jelezni, ha bármely gyermeknél olyan jeleket fedez fel, vagy olyan esemény jut tudomására, mely alapján feltehető, hogy a gyermek családon belüli erőszak sértettje vagy közvetett sértettje. Ehhez azonban alaposan kell tájékozódni, melynek egyik lehetséges módja az óvodapedagógus és gyermekvédelmi felelős közös családlátogatása.

A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítására törekszünk, a rendszeres óvodába járást szorgalmazzuk. Elősegítjük a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást. A prevenció minden gyermekre kiterjed, de különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetűekre: hátránykompenzációuk megszervezése, tehetséggondozásuk elősegítése.

Jó kapcsolat kiépítésén dolgozunk, a helyi gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- Nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi feladatokat.
- Nyilvántartja a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekeket
- Feljegyzi és nyilvántartásba veszi a gyermekekkel, családokkal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét

- Kapcsolatot tart fenn az illetékes szervekkel, egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka érdekében /védőnő, gyermekorvos, fogorvos, gyermek jóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, gyámügy, iskola, nevelési tanácsadó/
- Családlátogatást végez a veszélyeztetett gyermekeknél
- Összehangolja a csoportvezető óvónő gyermekvédelemmel kapcsolatos munkáját
- Segíti a gyermekek-szülők szociális lehetőségeinek megvalósítását

6.3. Sajátos nevelési igényű gyermek integrált óvodai nevelése

Általános elveink

Alapító okiratunkban foglaltak szerint óvodánk ellátja a többi gyermekkel együtt nevelhető, szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a mozgásszervi az érzékszervi és beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Csak annyi segítséget nyújtunk a gyerekeknek, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.

Biztosítjuk a nevelési programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangját.

Figyelembe vesszük:

- a gyermekek egyéni fejlődési ütemét
- a számukra megfelelő fejlesztési területeket
- a gyermekek terhelhetőségét
- a speciális módszerek alkalmazásakor és a szervezeti keretek megválasztásakor a gyermekek állapotát és egyéni szükségleteit habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakértői véleményét

„A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd-és nyelvi készségek és az érzelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

„Halmozottan fogyatékos gyermek, esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.” (sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei)

Eljárásaink és feltételek az egyéni szükségletekhez igazodó környezet megteremtése

- a sajátos nevelési igényű gyermekek arányos elhelyezése a gyermekcsoportokban a fogyatékoság típusát, a speciális igényeket és a gyermekcsoportokat figyelembe véve
- rugalmas szervezeti keretek alkalmazása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására
- együttműködés a sérült gyermek családjával

Feladataink:

- Egyéni fejlődési naplóban fejlesztési terv készítése a gyógypedagógus és a szakértői bizottság útmutatásai alapján (módszerek, technikák alkalmazása)
- a foglalkozások tervezése és megvalósítása során beépítjük a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat
- a gyermek fejlődésének érdekében rugalmasan alkalmazkodunk a szükségleteihez – módszerek, eljárások esetében szükség esetén változtatunk
- alternatív megoldásokat keresünk egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldására
- alkalmazkodunk az egyéni és eltérő képességekhez, viselkedésekhez

- együttműködünk a speciális szakemberekkel, a pedagógiai folyamatoknál figyelembe vesszük a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Akkor tekintjük sikeresnek a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálását, egyéni fejlesztését, ha beilleszkedése megvalósul, önmagához mért fejlődése látható.

8.4.Tehetséggondozás az óvodában

A Nemzeti Tehetség Program elfogadásával, melyet az Országgyűlés 2008-2028-ig kiemelten kezel – egyértelműen megfogalmazódik a tehetségek segítése kora gyermekkortól. Ebből az időtávból az óvoda az elindítási éveket kapja.

Óvodás korban nem beszélhetünk még tehetségről, viszont tehetségígéretes adottságokról, hajlamokról már igen.

Csatakozunk a tehetségsegítő programhoz, tehetségműhelyek létrehozásával. Ezek a műhelyek 5-6 fős állandó csoportokban, heti rendszerességgel tartanak foglalkozásokat 1-1 óvónő vezetésével az iskola előtt álló óvodásainknak.

A műhelyekbe való bekerülés, kiválasztás alapja az óvónők előző évek során végzett megfigyelése, tapasztalata. A képesség és teljesítmény szerinti csoportosítás és a differenciált fejlesztés jó alapot ad a gyermekek képességeinek kibontakoztatásához.

Tehetségműhelyeinkben az átlagon felüli adottságokkal rendelkező gyermekeknek kínálunk olyan kreatív tevékenységeket, amiben fejlődni tudnak, sikeresek, és ami így az önbizalmukat is növeli.

Négy műhelyünk:

- **Zengő Fülemülék** - zenei műhely
- **Kreatív Kölykök** - vizuális műhely
- **Ugra- bugrák** – mozgásos műhely
- **Kis Kutatók** – a külső világ tevékeny megismerésének műhelye

Óvodánkban a tehetségbarát környezet kialakítása segíti a célunk elérését.

Ennek elemei:

- az óvoda felszereltsége, eszköztára
- dolgozók hozzáállása / tudatos önfejlesztés, továbbképzések/
- szülők támogatása, tájékoztatása
- gyűjtőmunka, könyvek, képek, eszközök, lehetőségek, kapcsolatok, ismeretek
- érzelmi biztonság, támogatás, törődés, nyitottság, önbizalom növelése

A műhelyekben folyó munkáról, munkákon, képes beszámolók, kiállítások, produktumok készülnek, melyeket bárki megtekinthet.

9. Az ellenőrzés és értékelés rendszere:

9.1. Az óvoda nevelési programjának ellenőrzése

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A program ellenőrzése, elemzése, értékelése

Az ellenőrző tevékenység folyamatosságot, tervszerűséget és célszerűséget foglal magába. Az ellenőrzés kiterjed: a gyermekcsoportokra: célja a nevelési, oktatási folyamat megfigyelése, az alkalmazott módszerek helyessége, szervezési teendők megvalósítása, adminisztratív tevékenység elvégzése; óvodapedagógusokra: célja a fejlődés elősegítése önképzéssel, továbbképzéssel.

Ez a dokumentum hidat képez az Óvodai nevelés országos alapprogramja és az óvónők gyermekcsoportokra elkészített terve között.

Tervezési időkerete: folyamatos

Az óvodapedagógus elsősorban önmagát ellenőrzi, és saját munkáját értékeli. Valamennyi problémás nevelési helyzetben az óvodapedagógus a párjával együtt elemzi a történeteket. Munkáját ugyanakkor jogosan ellenőrzik és értékelik a BECS, szülők, az óvoda vezetője, a szakértő, melyről előre tud az ellenőrzött személy.

A program ellenőrzésében, értékelésében - az óvodavezető irányításával valamennyi óvodapedagógus részt vesz.

Figyelembe vesszük:

- Jogsabályi változást

- A nevelőtestület tagjainak többségének írásban történő kérését /50 plusz 1 % fő /
- A fenntartó javaslatát
- A tárgyi és személyi feltételek nagymértékű változását
- A szülők igényeit, elvárásait
- Az óvoda tevékenységrendszerét, fejlesztési tartalmait
- A nevelőtestület felkészültségét, érdeklődését, szakmai állapotát

Elemezzük:

- A gyermekek ismeret- és képességszintjét, szokás-szabályrendszerét
- Ezek a helyzetfeltáró értékelések lehetőséget adnak az óvoda önmeghatározására. Segítik felfedni az eredményeket, a hiányosságokat. Segítik meghatározni a továbbképzési igényeket.

A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett nevelő, fejlesztő tartalmak, s azoknak milyen a hatása

- A program milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, a megismerésben, kommunikációban, mennyire biztosítottak a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit
- A nevelőtestület munkakedvét, pedagógiai kultúráját milyen mértékben befolyásolta a program
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései
- A gyermekek „az egészséges életmód alakítása” terén elért fejlettségi szintjeit
- Az érzelmi és szocializáció terén elért fejlettségi eredményeit
- A gyermekek mesélése, éneklése, rajzolása, környezetismerete, mozgása, munkavégzése terén elért fejlettségi szintjeit a programban megfogalmazott sikerkritériumokkal

A módosított pedagógia program a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napján lép hatályba.

9.2. A gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési terve:

A program sajátosságából adódóan a tervezés igényli a közös gondolkodást a nevelési évben végigvonuló hagyományörző tevékenységek egyeztetett tervezését.

A közösen elfogadott és tervezett tevékenységek ismeretében tervezhető csoportonként a kapcsolódó ismeretanyag.

A tevékenységformák tervezését az óvodapedagógus módszertani szabadsága határozza meg.

A csoportok tervezési feladatai:

Csoportnaplóba: nevelési terv: éves, illetve féléves
értékelés: negyed vagy félévente
szervezési feladatok: hetente
tevékenységi terv: hetente

A csoportok értékelési feladatai:

Cél: A gyermek fejlődési ütemének nyomon követésével az egyéni képességek, készségek fejlesztése

Feladat:

- a gyermek fejlődésének mérésével a program eredményességének vizsgálata
- differenciált fejlesztés megvalósítása
- az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követése és írásban rögzítése a Fejlődési naplóban
- az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatja.
- minden gyermekről rövid anamnézis készítése óvodába lépéskor, középső és nagycsoportosoknál DIFER mérés
- az integrált nevelésben részesülő gyermekek esetében 3 havonta értékelés
- szociometriai vizsgálatok

10. Érdekegyeztetés, érdekvédelem

10.1. Óvodai közalkalmazottak érdekegyeztetése, érdekvédelme

Óvodánkban a közalkalmazottak és óvodavezetés közötti érdekvédelmet, érdekegyeztetést, amely magába foglalja az egyetértési és véleményezési jogot, valamint az érdekérvényesítést a Közalkalmazotti Tanács látja el, választott tisztségviselői által, a Közalkalmazotti Szabályzatban rögzítettek alapján.

10.2. Szülői érdekegyeztetés

Óvodánkban Szülői Szervezet működik, melynek elnöke van. Tevékenysége során az óvodába járó gyermekek szüleinek az érdekképviselőt látja el.

Feladata, a szülők az óvodavezetés és az óvodapedagógusok közötti jó kapcsolat kialakítása.

11. Záró rendelkezés

Legitimációs záradék

Intézmény: 031393	Készítette: intézményvezető aláírása
Legitimációs eljárás- Az érvényességet igazoló aláírások	
2018.09.15-én elfogadta: nevelőtestület képviselője	Véleménynyilvánítók: Szülői Szervezet nevében aláírás
2015.08 31. jóváhagyta: intézményvezető Ph.
Hatályos: a kihirdetés napjától 2018.10.01.	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: gyongyospata.hu	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§(1) értelmében a programunk módosítása többletkötelezettséggel nem jár ezért az önkormányzat jóváhagyása nem szükséges.

Felhasznált irodalom

1, Az óvodai nevelés országos alapprogramja.

363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet

2, 1993. évi LXXIX. törvény a Közoktatásról (az 1996. évi LXII. törvénnyel egységes szerkezetbe foglalt szöveg)

Művelődési Közlöny 25. sz.

2011 évi CXC Törvény a nemzeti köznevelésről

363/2012 (XII.17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012 (VIII.28) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

3, Az óvodai nevelés programja

Tankönyvkiadó 1982.

4, Az óvodai nevelés programja

Tankönyvkiadó 1989.

5, Pócze Gábor - Trencsényi László: Pedagógiai program - Hogyan?

Bp. Országos Közoktatási Intézet, 1996.

6, Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?

Országos Közoktatási intézet Bp.

7, Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból.

Jász Nagykun Szolnok megyei Pedagógiai Intézet, 1996.

8, Fábrián Katalin: Tevékenység központú óvodai nevelési program

Fabula BT. 1996.

9, Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan

Medicina Kiadó 1997.

10, Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, Szolnok 1997.

11, Az óvoda helyi programja

Óvoda, Iskola és Kultúra Háza, Csemeszokpács, 1997.

Bevezetés.....	01
1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI:.....	2
1.1. Az óvoda bemutatása	2
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	3
2.1. A program rendszerábrája.....	5
3. AZ ÓVODA CÉLJA FELADATAI:	6
3.1. Általános nevelési feladatok.....	6
3.2. Egészséges életmód alakítása.....	7
3.3. Az érzelmi, az erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés.	14
3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	18
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	21
4.1. Az óvoda személyi feltételei	21
4.2. Az óvoda tárgyi, dologi feltételei, eszközrendszere.....	22
4.3. Az óvoda csoportszerkezete.....	23
5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	26
5.1. A család és az óvoda kapcsolata.....	26
5.2. Az iskola és az óvoda kapcsolata.....	27
5.3. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata.....	27
5.4. Az egészségügyi ellátó rendszer és az óvoda kapcsolata.....	28
5.5. A Nevelési Tanácsadó és a és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és az óvoda kapcsolata.....	28
5.6. A Gyermekjóléti szolgálat és az óvoda kapcsolat.....	29
5.7. A közoktatás-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel kialakított kapcsolat.....	29
5.8. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat és az óvoda kapcsolata.....	29
5.9. Civilszervezetek és az óvoda kapcsolata.....	29
6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	29
6.1. Játék	30
6.2. Verselés, mesélés.....	33
6.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	36

6.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	38
6.5.	Mozgás.....	41
6.6.	A külső világ tevékeny megismerése	45
6.7.	Munka jellegű tevékenységek.....	51
6.8..	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	53
6.9.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	54
7.	AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI	56
7.1.	Az óvoda ünnepei.....	56
7.2.	Néphagyományápolás, népszokások.....	56
7.3	Az óvoda kirándulásai.....	58
8.	SAJÁTOS FELADATOK.....	59
8.1.	Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek fejlesztése.....	59
8.2.	Gyermekvédelem az óvodában.....	60
8.3.	Sajátos nevelési igényű gyermek integrált óvodai nevelése	64
8.4.	Tehetséggondozás az óvodában.....	64
9.	AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE.....	64
9.1.	Az óvoda nevelési programjának ellenőrzése.....	64
9.2.	A gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési terve.....	65
10.	ÉRDEKEGYEZTETÉS, ÉRDEKVÉDELEM	66
10.1.	Óvodai közalkalmazottak érdekegyeztetése, érdekvédelme.	66
10.2.	Szülői érdekegyeztetés	66
11.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	66
	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	66